

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 19. aprill 2023
(OR. en)

8465/23

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0099(NLE)

EDUC 131
DIGIT 71
JEUN 70
EMPL 178
SOC 254

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2023) 205 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU SOOVITUS peamiste edukat digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2023) 205 final.

Lisatud: COM(2023) 205 final

Strasbourg, 18.4.2023
COM(2023) 205 final

2023/0099 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

peamiste edukat digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite kohta

{SWD(2023) 205 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Haridusel ja koolitusel on võtmeroll isikliku arengu, sotsiaalse ühtekuuluvuse, konkurentsivõime ja innovatsiooni edendamisel. Need on kriitilise tähtsusega ka õiglasema, vastupanuvõimelisema ja kestlikuma Euroopa ülesehitamisel. Seda on kajastatud **nõukogu resolutsioonis, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030)**,¹ mille strateegiliste prioriteetide hulka kuulub **rohe- ja digipööre**.

Tänapäeval on nende jõupingutuste keskmes digiõpe. COVID-19 pandeemia tõi esile vajaduse parandada **haridus- ja koolitussüsteemide digipöördega seotud valmisolekut** vastupanuvõime, kvaliteedi, kaasatuse, juurdepääsetavuse ja turvalisuse seisukohast. Euroopa Komisjoni **digiõppe tegevuskavas 2021–2027**² on selle saavutamiseks seatud kaks strateegilist prioriteeti: *hästitoimiva digiõppekeskkonna arendamine* ja *digipöördede jaoks oluliste digioskuste ja -pädevuste arendamine*.

Liikmesriigid tervitasid tegevuskava **nõukogu järeldustes digiõppe kohta Euroopa teadmusühiskonnas**³. Nad tunnistasid vajadust tõhustatud koostöö järele ja kutsusid komisjoni üles algamata strateegilise aruteluprotsessi edukat digiõpet soodustavate tegurite üle. Pärast seda, kui president von der Leyen oli 2021. aastal nõudnud liidrite tähelepanu ning digiõpet ja -oskusi käsitlevat struktureeritud dialoogi kõrgemal tasemel, pidas komisjon 2022. aastal kõigi liikmesriikidega **digiõppe ja -oskuste teemal struktureeritud dialoogi**.

Liikmesriigid on oma taaste- ja vastupidavuskavades eraldanud digipööret toetavatele meetmetele 130 miljardit eurot, mis moodustab 26 % kavade kogueraldisest. Sellest 16,5 miljardit eurot on ette nähtud ühendatuse parandamiseks ning peaaegu 23 miljardit eurot digiõppe ja digioskuste arendamiseks⁴. Nüüd on äärmiselt oluline kava täitmine.

Võttes arvesse vajadust hästitoimiva digiõppekeskkonna järele (sealhulgas taristu, ühendatus, korraldus, suutlikkus), tugineb käesolev ettepanek tegevuskavas ja nõukogu järeldustes kindlaksmääratud **peamistele edukat digiõpet soodustavatele teguritele** ning struktureeritud dialoogi tulemustele. Selles esitatakse liikmesriikidele soovitusel selle kohta, kuidas saavutada kõigile **juurdepääsetav, kvaliteetne ja kaasav digiõpe**. Ettepanekus keskendutakse **formaalsele haridusele ja koolitusele** ning investeringutele, suutlikkuse suurendamisele ja koostööle, mis on vajalikud digitehnoloogia potentsiaali ärakasutamiseks, et tõhustada õpetamist, õppimist ja hindamist ning parandada kõigi õppijate õpitulemusi. Sellega seoses rõhutatakse ettepanekus, kui oluline on digitehnoloogia eesmärgipärane integreerimine koolidesse ja ülikoolidesse seoses pedagoogiliste ja organisatsiooniliste meetoditega kõigi õppeainete õpetamisel.

¹ 2021/C 66/01.

² COM(2020) 624 final.

³ 2020/C 415/10.

⁴ Käesolevas jaotises esitatud andmed arvutatakse taaste- ja vastupidavusrahastu määruse VII lisa alusel.

Edukas digiõpe tähendab **rohkemate ja paremate õppimis- ja õpetamisvõimaluste loomist kõigile digiajastul**. Digilahendused on muutnud ELi haridus- ja koolitussüsteemid viimastel aastatel kättesaadavamaks. Kiiresti arenevas ja ebakindlalt maailmas on siiski vaja jätkata hariduse tulemuslikkuse ja tõhususe parandamist ning toetada õpetamise ja õppimise mitmekesistamist, sealhulgas olemasolevate ja kujunemisjärgus digilahenduste kaudu. Samal ajal kui meie ühiskond muutub, on haridus endiselt põhiline inimõigus ning üldine juurdepääs sellele tuleb tagada ja laiendada digitaalmaailmale.

Kasutajakesksed digivahendid võivad tuua haridusse uuenduslikke lahendusi ja toetada õpetajaid, vähendades nende halduskoormust. Peale selle aitavad need õpetajatel kohandada oma tööd ja haridussüsteeme selliste murranguliste tehnoloogiatega nagu generatiivne tehisintellekt ja muud kujunemisjärgus tehnoloogiad, mis sisenevad kiiresti õppijate keskkonda koos sellega kaasnevate võimalike võimaluste ja riskidega. Generatiivse tehisintellekti vahendid loovad uusi õppimisvõimalusi ning võivad toetada õpilasi õpitempo ja enesetõhususe parandamisel, tekitades samal ajal uusi küsimusi, sealhulgas näiteks hindamise või autorsuse kohta. Edukas digiõpe on seega eeltingimus, et õppijad omandaksid oskused, mida nad vajavad tänapäeva maailmas edu saavutamiseks.

Käesolev ettepanek on **osa komisjoni ja liikmesriikide algatustest, mille eesmärk on tagada inimkeskne digipööre**. See on kooskõlas digiõppe tegevuskavas, digikümnnendi poliitikaprogrammis,⁵ Euroopa deklaratsioonis digiõiguste ja -põhimõtete kohta digikümneniks⁶ ning uues lastele parema interneti loomise Euroopa strateegias⁷ esitatud eesmärkidega. Digiõppe tegevuskavas, digikümnnendi poliitikaprogrammis, Euroopa oskuste tegevuskavas,⁸ Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas⁹ ja võrdõiguslikkuse liidu strateegiates on seatud kaugeleulatuvad ELi tasandi eesmärgid, et soodustada digipöördega seotud meetmeid ning tagada ELis kestlik majanduskasv ja innovatsioon. Ettepanekus võetakse arvesse ka taaste- ja vastupidavusraha raames tehtavat digipöördega seotud tööd ning see on kooskõlas Euroopa tuleviku konverentsi aruande tulemustega.

Ettepanek põhineb digiõppe tegevuskava esimesel strateegilisel prioriteedil (hästitoimiva digiõppekeskkonna arendamine) ja täiendab **ettepanekut nõukogu soovitusel kohta, milles käsitletakse digioskuste õpetamise täiustamist hariduses ja koolituses**.

- **Kavandatavas nõukogu soovitusel käsitletavad peamised probleemid**

Alates COVID-19 kriisist saadud kogemused ja struktureeritud dialoog on näidanud, et liikmesriigid on teinud digiõppe ja -oskuste toetamiseks mitmekülgseid investeeringuid ja rakendanud mitmekesiseid poliitikameetmeid. Kuigi enamikul liikmesriikidel on hariduse ja koolituse digipöörde ning digioskuste õpetamisega seotud strateegiad, ei ole need alati piisavalt konkreetsed, üksikasjalikud ega põhjalikud. Kogu liidu poliitika analüüs näitab, et puudub strateegiline ülevaade, mis ühendab poliitilise lähenemisviisi erinevaid valdkondlikke

⁵ Otsus (EL) 2022/2481.

⁶ COM(2022) 28 final.

⁷ COM(2022) 212 final.

⁸ COM/2020/274 final.

⁹ COM(2021) 102 final.

ja territoriaalseid tasandeid. Liikmesriigid seisavad hästitoimivate digiõppe- ja digikoolituskeskkondade arendamisel silmitsi mitme ühise probleemiga:

- puudub kogu valitsemissektorit hõlmav süsteemne lähenemisviis digiõppe poliitikale ja probleemid tõhusa koordineerimisega valitsemistasanditel ja nende vahel;
- puudub digiõppe ja -koolituse taristusse, seadmetesse ja sisusse tehtavate investeeringute strateegiline rõhuasetus (sealhulgas rõhuasetus sotsiaal-majanduslikele ja territoriaalsetele erinevustele);
- õpetajate ja töötajate ebapiisav digiõppe õpetamise ja õppimise tehnoloogia kasutuselevõtul ja parimal viisil kasutamisel;
- digiõppe- ja koolituse poliitika ning selle mõju ebapiisav jälgimine ja hindamine.

Digiõppe ja -koolituse poliitika juhtimine

- Vaatamata edusammudele ja suurepärastele näidetele innovatsiooni kohta ei ole püüdlused veel toonud kaasa süsteemset digipööret hariduses ja koolituses. Eelkõige on kaks peamist probleemi.
- Esiteks nõuab digitehnoloogia kasutuselevõtmine haridus- ja koolitussüsteemides kogu valitsemissektorit hõlmavat lähenemisviisi, mis tagab **eri valitsusasutuste koostöö ja koordineerimise**. Näiteks nõuab kooli tõhus digipööre tihedat kooskõlastamist ametiasutuste vahel, kes vastutavad **taristu** eest, et tagada ühendatus, **rahanduse** eest, et rahastada investeeringuid ning **hariduse** eest, et ühtlustada õppekavad ja toetada õpetajaid. Peale selle on suure piirkondliku või kohaliku autonoomiaga liikmesriikides väga oluline koordineerimine eri valitsemistasandite vahel. Struktureeritud dialoog näitas, et need koordineerimispuüdlused on keerukad ja nõudlikud, mistõttu on paljudel liikmesriikidel **mitu valdkondlikku strateegiat, mida rakendatakse üksteisest sõltumatult**. See võib põhjustada struktuuride kapseldumist või kattuvust, mistõttu puuduvad võimalused koostoimeks ja suuremaks mõjuks. Sellise **kogu valitsemissektorit hõlmava lähenemisviisi puudumine** on **peamine probleem** digiõppe ja -oskuste poliitika väljatöötamisel ja rakendamisel.
- Teiseks sõltub eesmärgipäraste digilahenduste väljatöötamine ja nende laialdane kasutuselevõtt suurel määral **paljude asjaomaste sidusrühmade kaasamisest ja isevastutusest**. See tähendab vajadust tiheda dialoogi järele poliitikakujundajate, praktikute, digilahenduste pakkujate, sotsiaalpartnerite, ettevõtjate, lapsevanemate ja õppijate vahel. Struktureeritud dialoog näitas, et kuigi paljudes riikides on olemas ametlikud platvormid sidusrühmadega konsulteerimiseks, on **tihedam koostöö alles algusjärgus**, eriti seoses haridusasutuste, õpetajate ja tööstuse, sealhulgas tehnoloogia pakkujate ja tööandjate omavahelise infovahetusega. Liikmesriigid on näidanud üles kasvavat huvi osaleda avaliku ja erasektori partnerlustes, sealhulgas haridustehnoloogia (EdTech) sektoris, et veelgi laiendada ja tugevdada digiõppekeskkonda, võttes samal ajal arvesse selliseid olulisi küsimusi nagu andmekaitse tagamine.

Investeeringud hariduse ja koolituse digitaristusse

Koolide ühendatus on ELi riikide vahel ja sees endiselt ebaühtlane ning kiire internetiühendus koolides on endiselt haruldane,¹⁰ eelkõige maapiirkondades ja kaugetes maapiirkondades, kus ühendatus on maha jäänud¹¹. Kõige värskemate andmete kohaselt õppis vaid 11 % ELi algkooliõpilastest, 17 % põhikooliõpilastest ja 18 % keskkooliõpilastest koolides, mille internetiühenduse kiirus oli üle 100 Mbit/s, mis on kaugel ELi 2025. aasta eesmärgist saavutada kiire lairibaühendus (vähemalt 1 Gbit/s) kõigis koolides¹². Mis puudutab **koolivarustust**, siis nende õpilaste osakaal, kes käivad koolis, kus üle 90 % digiseadmetest olid töökorras, ulatus 61 %-st põhikoolis 73 %-ni keskkoolis¹³. Õpetajad pidasid digiseadmete (eelkõige tahvel- ja sülearvutite) ebapiisavat pakkumist suurimaks takistuseks digitehnoloogia kasutamisel õpetamisel ja õppimisel¹⁴. **Kõrgharidusasutused on tavaliselt paremini ühendatud ja varustatud**, kuid tõhusate digiõppe tavade integreerimine ja kasutuselevõtmine on endiselt aeglane.

Kuigi COVID-19 pandeemia kiirendas märkimisväärselt tehnoloogia kasutamist õpetamises ja õppimises, tõi see esile ja süvendas **ebavõrdsust hariduses ja koolituses**. Õppijate sotsiaal-majanduslik taust on jätkuvalt kõige tugevam haridustulemuste määrav tegur. See kajastub ka digiõppe pakkumises: ebasoodsas olukorras olevatel õppijatel, näiteks **madala haridustasemega, väikese sissetulekuga, roma või rändetaustaga õppijatel** on kodus väiksem juurdepääs arvutitele¹⁵ ja nad hakkavad kasutama digiseadmeid hiljem kui nende soodsamas olukorras olevad eakaaslased¹⁶. Juurdepääsetavate ja abistavate digitehnoloogiate puudumine tekitab **puudega inimestele** suuri takistusi ning piirab nende võimet iseseisvalt ja sõltumatult formaalses hariduskeskkonnas õppida.

Digiõpet ja -oskusi käsitlev struktureeritud dialoog ning riiklikud taaste- ja vastupidavuskavad kinnitavad, **kui oluliseks peavad liikmesriigid haridusasutustele tõhusa ja õiglase digitaristu kättesaadavaks tegemist**. Liikmesriigid seavad selle valdkonna reformides ja investeeringutes esikohale ühendatuse, digiseadmed, platvormid ja sisu.

Euroopa Kontrollikoja eelseisev eriaruanne annab lisatõendeid koolide digipöörde jaoks antava ELi toetuse mõjususe kohta¹⁷.

Muud **probleemid on seotud varustuse ja seadmete hooldusega** ning ülesandega pidada sammu tehniliste muutuste kiire tempoga seoses õpetamise ja õppimise sisu, lähenemisviiside

¹⁰ Euroopa Komisjon, 2nd Survey of Schools: ICT in education (Teine koolide uuring – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia hariduses), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2019.

¹¹ SWD(2021)167 final.

¹² COM(2016)587.

¹³ Euroopa Komisjon, 2nd Survey of Schools: ICT in education (Teine koolide uuring – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia hariduses), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2019.

¹⁴ Sealsamas.

¹⁵ OECD, Getting ready for the digital world, PISA 2018: Insights and Interpretations (Digitaalmaailma jaoks valmistumine, PISA 2018. Vaatenurgad ja tõlgendused), OECD Publishing, Pariis, 2018.

¹⁶ Biagi F., Rodrigues M., Digital technologies and learning outcomes of students from low socio-economic background: An analysis of PISA 2015 (Digitehnoloogiad ja kehva sotsiaal-majandusliku taustaga õpilaste õpitulemused. PISA 2015 analüüs), JRC Science for Policy Report (Teadusuuringute Ühiskeskuse teadus- ja poliitikaaruanne), 2017.

¹⁷ Euroopa Kontrollikoda, aruannete avaldamise esialgne ajakava 2023. aasta jaanuarist detsembrini, https://www.eca.europa.eu/sites/ep/en/Documents/Timetable_of_upcoming_publications_EN.pdf

ja vahenditega. Riigid, kus on palju digivahendeid ja -platvorme, väljendavad üha suuremat muret süsteemide ja teenuste **koostalitlusvõime** pärast. Liikmesriigid otsivad ka võimalusi, kuidas suurendada **kvaliteetse digitaalse õpisisu kättesaadavust ja juurdepääsu sellele** inimeste emakeeles. Peale selle on kõigi tasandite haridusasutused mures andmekaitsekohustuste täitmise, **õppijate eraelu puutumatus** kaitsmise ja **küberturvalisusega** seotud ohtude ennetamise pärast.

Õpetajate ja töötajate digikoolitus

Õpetajad on **peamised partnerid**, kellest sõltub digitehnoloogia edukas kasutuselevõtt hariduses ja koolituses, ning nad peavad olema tihedalt kaasatud ja nendega tuleb konsulteerida selle süvalaiendamisel. Arvukad uuringud näitavad, et õpetajad kasutavad õpetamisel digitehnoloogiat tõenäolisemalt siis, kui nende koolid **soodustavad hariduses tehnoloogia kasutamisel asjakohast planeerimist ja koostööd**¹⁸. Õpetajatel on ainulaadne võimalus õpetada tulevasi põlvkondi kõrgeimate standardite kohaselt. Nad vajavad sihipärast toetust, et integreerida digipööre usaldusväärselt ja parimal võimalikul viisil oma pedagoogikasse, et see teeniks nende õpilasi ning hõlbustaks kaasavat ja kättesaadavat õppimist. Mõnes koolis on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia koordinaatorid, kes toetavad õpetajaid kõigi info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga seotud haldusülesannete täitmisel ja võimaldavad neil keskenduda oma põhiülesannetele. Süstemaatiline ja pikaajaline lähenemisviis tehnoloogia integreerimisele koolitegevusse on aga praegu pigem erand kui norm. Näiteks enne COVID-19 pandeemiat käis **ainult umbes kolmandik õpilastest koolides, kus olid kirjalikud kinnitused digitehnoloogia pedagoogilistel eesmärkidel kasutamise kohta**¹⁹. Paljude haridus- ja koolitusasutuste jaoks tähendab ebapiisav suutlikkus, et haridustöötajate ja õppijate vajadusi arvestava institutsioonilise digiõppe strateegia väljatöötamine ja rakendamine on endiselt probleem. Mõnes liikmesriigis on algatusi, mille eesmärk on suurendada **haridusasutuste juhtide suutlikkust** juhtida digipööret, kuid need ei ole laialt levinud.

Üks peamisi tegureid, mis mõjutas COVID-19 liikumispriirangute ajal õpikogemuse kvaliteeti, oli haridustöötajate digipädevus²⁰. Siiski teatas ELis keskmiselt alla poole õpetajatest (49,1 %), et nende formaalõppes käsitleti info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat²¹ ning ainult 39 % õpetajatest tundis, et on hästi ette valmistatud digitehnoloogia kasutamiseks õpetamisel²². Kuigi õpetajad ja haridustöötajad peavad olema varustatud vajalike

¹⁸ Fraillon, J. Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., Duckworth, D., Preparing for Life in a Digital World: International Computer and Information Literacy Study 2018 International Report (Ettevalmistus eluks digitaalmaailmas: IEA rahvusvahelise digikirjaoskuse ja infopädevuse uuringu 2018. aasta rahvusvaheline aruanne), IEA, Amsterdam, 2019.

¹⁹ Euroopa Komisjon, 2nd Survey of Schools: ICT in education (Teine koolide uuring – info- ja kommunikatsioonitehnoloogia hariduses), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2019.

²⁰ Komisjoni talituste tödokument digiõppe tegevuskava kohta, SWD(2020) 209 final.

²¹ Hariduse ja koolituse valdkonna ülevaade 2020.

²² OECD, TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners (Õpetamist ja õppimist käsitleva rahvusvahelise uuringu TALIS 2018 tulemused (I köide): Õpetajad ja koolijuhid kui elukestvad õppijad), OECD Publishing, Pariis, 2019.

digipedagoogiliste oskustega,²³ on väga oluline, et nii ametiasutused kui ka sidusrühmad kasutaksid usaldusel põhinevat lähenemisviisi, mis suurendab õpetajate võimekust ja toetab neid, et nad kasutaksid õpetamisel ja õppimisel tehnoloogiat parimal viisil.

Tavaliselt õpetajahariduse **algprogramme pakkuvate kõrgkoolide** suur autonoomia on põhjustanud viivitusi digipedagoogiliste oskuste lisamisel õpetajakoolituse õppekavadesse mitmes riigis. Peale selle tähendab asjaolu, et õpetajad vananevad enamikus ELi riikides, et digipedagoogikaga seotud probleeme ei saa lahendada üksnes esmase koolitamise kaudu. Struktureeritud dialoog näitas, et paljud liikmesriigid on hiljuti **laiendanud õpetajate ja haridustöötajate pideva kutsealase arengu võimaluste pakkumist seoses digipedagoogikaga**. Mitu liikmesriiki juhib siiski tähelepanu raskustele seoses õpetajate osalemise tagamisega ning sotsiaalpartnerid rõhutavad, et õpetajatel sageli puudub ettenähtud aeg pidevaks kutsealaseks arenguks. Kuigi enamikus liikmesriikides jälgitakse pidevas kutsealases arengus osalemist, keskendutakse vähem selle mõju hindamisele õpetajate oskustele. See võib põhjustada võimalikku mittevastavust koolituspakkumise ja haridustöötajate vajaduste vahel.

Poliitika ja mõju jälgimine ja hindamine

Kuigi **enamik liikmesriike on kehtestanud strateegiad**, et aidata haridus- ja koolitusasutustel digitehnoloogiat kasutada, ei ole need alati piisavalt konkreetsed, üksikasjalikud ega põhjalikud. Peale selle jälgivad või hindavad vaid vähesed liikmesriigid korrapäraselt nende rakendamist või rakendavad muudatusi, et võtta arvesse tehnoloogia arengut ja sellega seotud õpivajadusi²⁴. Lisaks sellele on ainult vähestes liikmesriikides hästi välja töötatud raamistikud, millega jälgitakse digiõpet soodustavate tegurite olukorda. Paljudel juhtudel kohaldatakse **jälgimise suhtes killustatud või ajutist lähenemisviisi**. Investeeringute üldise mõju hindamist mõjutab eelkõige teabe puudumine seadmete kasutamise kohta ning haridusasutuste digitaristu jälgimise ja seire süsteemide puudumine.

ELi tasandil on **andmete ja tõendite kättesaadavus endiselt suur probleem**. Ulatuslikud rahvusvahelised uuringud avaldatakse ainult väga pikkade ajavahemike järel, mis raskendab sammupidamist kiiresti areneva digiõppe valdkonnaga ning need ei sisalda kõiki andmeid, mis on vajalikud poliitika ja toetusvahendite väljatöötamiseks.

• Kavandatud nõukogu soovitude eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on edendada liikmesriikides vajalikke struktuurireforme ja investeeringuid, et saavutada hariduse ja koolituse digipöördes hüppeline muudatus ning võimaldada oskuste õpetamist, tuginedes järgmisele:

- sidus strateegia, mis käsitleb eelkõige digiharidust ja -oskusi; ning poliitilise tagasiside täiustamine digiõppe ja -koolituse poliitika parema jälgimise ja

²³ OECD, TALIS 2018 Results (Volume I): Teachers and School Leaders as Lifelong Learners (Õpetamist ja õppimist käsitleva rahvusvahelise uuringu TALIS 2018 tulemused (I köide): Õpetajad ja koolijuhid kui elukestvad õppijad), OECD Publishing, Pariis, 2019.

²⁴ Euroopa Komisjon/EACEA/Eurydice, Digital Education at School in Europe. Eurydice Report (Digiõpe Euroopa koolides. Eurydice aruanne), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2019.

hindamise ning nende tulemuste kiirema integreerimise kaudu, et poliitikat vastavalt kohandada;

- kogu valitsemissektorit hõlmav lähenemisviis digiõppele ja -koolitusele ning tugevdatud koostöö ja koordineerimine sidusrühmadega ja nende vahel, sealhulgas erasektoriga;
- õpetajatega partnerlussuhete loomine ja tugevdamine, tagades samal ajal kõigile õpetajatele, haridustöötajatele ja muule personalile juurdepääsu digikoolitusele ning toetades kõigi haridus- ja koolitusasutuste digisuutlikkuse suurendamist;
- õiglased ja mõjule suunatud investeeringud kvaliteetsesse, juurdepääsetavasse, kaasavasse ja turvalisse digiõppesse ja -koolitusse.

• **Rahvusvaheline mõõde**

Ettepanek põhineb rahvusvahelisel tasandil tehtaval töö ja täiendab seda. See aitab saavutada **ÜRO 2030. aasta kestliku arengu eesmärgi**,²⁵ eelkõige kestliku arengu eesmärki 4 (kvaliteetne haridus).

Algatus on kooskõlas **ÜRO** peasekretäri digikoostöö tegevuskava käimasoleva tööga ja vastavuses üleilmsel hariduse ümberkujundamise tippkohtumisel esitatud üleskutsega digiõppe kohta.

Samuti aitab ettepanek kaasa ELi strateegia „**Global Gateway**“ eesmärkide saavutamisele, et luua inimeste ja planeedi hüvanguks toimivaid kestlikke ja usaldusväärseid ühendusi.

Algatuses tunnistatakse piiriülese koostöö tähtsust, eelkõige ELi laienemisprotsessis osalevate ja naabruses asuvate partnerriikidega, sealhulgas Lääne-Balkani partneritega, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale ning et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele.

• **Rakendamise toetamise vahendid**

Komisjon kavatseb luua digiõppe ja -oskuste kõrgetasemelise töörühma, et ametlikus korras edendada struktureeritud dialoogi raames toimuvat mitteametlikku koordineerimist riiklike koordinaatorite vahel. See koondaks haridus- ja digitaalvaldkonna eksperditeadmised ning seda saaks kasutada suuniste või muude vahendite väljatöötamiseks, et hõlbustada digiõppe edasist arengut.

Ettepanekut toetavad ka:

- digiõppe (õppimine, õpetamine ja hindamine) töörühm;
- ELi rahastamisvahendid, näiteks tehnilise toe instrument, ja ELi rahastus, näiteks programm „Erasmus+“, Euroopa Sotsiaalfond+, õiglase ülemineku fond, Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, programm „Digitaalne Euroopa“, programm „Euroopa horisont“ ning naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend „Globaalne Euroopa“;

²⁵

<https://sdgs.un.org/>.

- olemasolevad ELi vahendid, platvormid ja kogukonnad (Euroopa digiõppe keskus, Euroopa SALTO digiressursikeskus, Euroopa koolihariduse platvorm, sealhulgas eTwinning, SELFIE, SELFIEforTEACHERS, Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPAL), platvorm „Parem internet lastele“ (BIK), õpinurk);
- võrdlevate tõendite kogumine peamiste soodustavate tegurite kohta kogu ELis;
- täiustatud tõendusmaterjal ja analüüs kvaliteetsesse haridusse ning koolitusse investeerimise õppelabori kaudu;
- aruandlus ja jälgimine Euroopa haridusruumi strateegilise raamistiku alusel.
- **Vastastikune täiendavus muude algatustega**

Ettepanek täiendab ja aitab rakendada muid komisjoni algatusi, mis on esitatud järgmistes dokumentides:

- Euroopa haridusruumi käsitlev teatis²⁶;
- digiõppe tegevuskava 2021–2027²⁷;
- jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetav Euroopa oskuste tegevuskava²⁸;
- Euroopa digikümneni poliitikaprogramm²⁹;
- ja küberturvalisusoskuste akadeemia katusalgatuses.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitega 165 ja 166.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna korral)

Ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 5 lõikes 3 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega.

Selles võetakse täiel määral arvesse liikmesriikide vastutust õppe sisu ja haridussüsteemide korralduse eest ning nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust, kajastades samal ajal ELi täiendavat ja toetavat rolli ning Euroopa haridus- ja koolituskoostöö vabatahtlikkust. Euroopa haridusruumi kontekstis toetatakse algatusega liikmesriikide jõupingutusi poliitika ja mehhanismide väljatöötamiseks vastavalt sellele, mis on nende riigisiseste süsteemide ja struktuuride puhul asjakohane.

Algatusega ei tehta ettepanekut laiendada ELi reguleerimispädevust ega panna liikmesriikidele siduvaid kohustusi. Selle Euroopa lisaväärtus seisneb ELi suutlikkuses mobiliseerida poliitiline koostöö ning toetada haridus- ja koolitussüsteeme poliitiliste suuniste, ühiste vahendite ja instrumentide kaudu.

²⁶ COM(2020) 625 final.

²⁷ COM(2020) 624 final.

²⁸ COM(2020) 274 final.

²⁹ Otsus (EL) 2022/2481.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on kooskõlas ELi lepingu artikli 5 lõikes 4 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Ettepaneku sisu ega vorm ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik selle eesmärkide saavutamiseks. Liikmesriikide võetavad kohustused on vabatahtlikud ja igal liikmesriigil on vabadus otsustada, kuidas ettepanekut rakendada.

- **Vahendi valik**

ELi toimimise lepingu artiklites 165 ja 166 osutatud eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks nähakse kõnealuse lepinguga ette, et nõukogu võtab komisjoni ettepaneku põhjal vastu soovitusi.

Hariduse ja koolituse valdkonnas, kus ELi pädevuses on tegevust toetada, on nõukogu soovitus asjakohane vahend, mida on selles valdkonnas Euroopa meetmete võtmiseks sageli kasutatud.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Digiõppe tegevuskava 2021–2027 käsitlevale teatisele lisatud komisjoni talituste töödokumendis hinnati võimalusi ja probleeme, mida digipööre haridusele ja koolitusele kaasa toob³⁰.

Komisjon vaatab tegevuskava 2024. aastal põhjalikult läbi, et hinnata selle ulatust ja mõju.

Käesolevas ettepanekus on need tulemused ühendatud liikmesriikidega peetud struktureeritud dialoogi tulemustega, kus arutati olemasolevate riiklike raamistike ja õigusaktide valmisolekut vastata digiõppe ja -oskustega seotud vajadustele.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ettepanek põhineb digiõppe tegevuskava 2021–2027 üle peetud avaliku konsultatsiooni tulemustel³¹ ja ulatusliku konsultatsiooniprotsessi käigus kogutud andmetel³².

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ettepanek põhineb järgmisel:

- liikmesriikidega peetud digiõppet ja -oskusi käsitleva struktureeritud dialoogi tulemused;

³⁰ SWD/2020/209 final.

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12453-Digital-education-action-plan-update/-/public-consultation_et

³² Komisjoni talituste töödokumendile on lisatud ülevaatlik aruanne.

- Euroopa haridusruumi strateegilise raamistiku, hariduse ja koolituse valdkonna ülevaate rakendamisel saadud kogemused ning digiõppe töörühma (õppimine, õpetamine ja hindamine) (DELTA) sisendid;
- mitmesugused aruanded ja uuringud COVID-19 kriisi mõju, võrdsete haridusvõimaluste, kaasavate süsteemide jms kohta;
- digitaalmajanduse ja -ühiskonna indeksi (DESI) aruanded;
- OECD aruanne „Enabling factors for effective and equitable digital education: state of play and promising policies“ (Tõhusat ja õiglast digiõpet soodustavad tegurid: ülevaade olukorrast ja tulevikku suunatud poliitika).

- **Mõjuhindang**

Arvestades tegevuse eesmärki toetada liikmesriikide algatusi, kavandatud meetmete vabatahtlikkust ning eeldatava mõju ulatust, ei hinnatud ettepaneku mõju. Ettepaneku koostamisel tugineti varasematele uuringutele, liikmesriikidega konsulteerimisele ja avalikule konsultatsioonile³³.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhiõiguste ja põhimõtetega, eelkõige artiklis 8 sätestatud õigusega isikuandmete kaitsele, artiklis 13 sätestatud akadeemilise vabadusega, artiklis 14 sätestatud õigusega haridusele ja artiklis 21 sätestatud mittediskrimineeriva kohtlemise õigusega ja artiklis 26 sätestatud õigusega puuetega inimeste integreerimiseks ühiskonda.

Meetmeid rakendatakse kooskõlas isikuandmete kaitset reguleerivate ELi õigusnormidega, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus).

4. MÕJU EELARVELE

Selle algatuse jaoks ei ole vaja ELi eelarvest lisavahendeid ja selle rakendamist toetatakse olemasolevatest ELi rahastamisvahenditest.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning jälgimise, hindamise ja aruandluse kord**

Rakendamise toetamiseks teeb komisjon ettepaneku töötada koos liikmesriikidega välja vastastikuse õppimise tegevused ja teha kindlaks sellega seotud head tavad, ning teadusuuringud, juhendmaterjalid ja muud tõenduspõhised materjalid.

³³ Täielikud viited on esitatud komisjoni talituste töödokumendis.

Samuti aitab komisjon koguda võrdlevaid tõendeid peamiste digiõpet soodustavate tegurite kohta kogu ELis, viies liikmesriikides läbi Euroopa digiõppe uuringu.

Komisjon kavatseb esitada aruande nõukogu soovituse rakendamise kohta Euroopa haridusruumi strateegilises raamistikus.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Nõukogu soovituse ettepaneku ja komisjoni talituste töödokumendi lühiülevaade**

Kavandatud nõukogu soovituses tunnistatakse digiõppe ja -koolituse rolli haridus- ja koolitussüsteemide vastupanuvõime, juurdepääsetavuse, kvaliteedi ja kaasavuse toetamisel ning õppijate edu saavutamise võimaldamisel tänapäeva digitaalmaailmas.

Liikmesriikidega peetud struktureeritud dialoogi tulemustele tuginedes tuuakse ettepanekus välja peamised soodustavad tegurid, mis võimaldavad üldist juurdepääsu kvaliteetsele, kaasavale ja kättesaadavale digiõppele ja -koolitusele. See hõlmab rühmade ja territooriumide vahelise digilõhe vähendamist, mis on COVID-19 kriisi silmas pidades muutunud veelgi ilmsemaks.

Selles esitatakse suunised ja meetmed, mida liikmesriigid saavad rakendada, et rakendada kogu valitsemissektorit ja mitut sidusrühma hõlmavat lähenemisviisi digiõppe ja -koolituse poliitika väljatöötamisele, rakendamisele ja jälgimisele, millega kaasnevad sihipärased ja mõjukad investeeringud. Peale selle edendab see alt üles suunatud innovatsiooni ja digipöörde kultuuri, mida juhivad haridus- ja koolitustöötajad.

Lisatud komisjoni talituste töödokumendis esitatakse sidusrühmade seisukohad ning näiteid ettepaneku aluseks olevatest tõenditest, poliitikast ja tavadest.

Ettepanek:

NÕUKOGU SOOVITUS

peamiste edukat digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eelkõige selle artikli 165 lõiget 4 ja artikli 166 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

NING ARVESTADES JÄRGMIST:

- (1) **Euroopa Ülemkogu** 9. veebruari 2023. aasta järel dustes rõhutati vajadust julgemate ja ulatuslikumate meetmete järele, et arendada edasi rohe- ja digipöördeks vajalikke oskusi hariduse, koolituse, oskuste täiendamise ja ümberõppe kaudu, et tulla toime tööjõupuudusega ja töökohtade ümberkujundamisega seotud probleemidega, sealhulgas demograafiliste probleemide kontekstis.
- (2) Haridusel ja koolitusel on võtmeroll isikliku arengu, sotsiaalse ühtekuuluvuse, konkurentsivõime ja innovatsiooni edendamisel ning need on kriitilise tähtsusega ka õiglasema, vastupanuvõimelisema ja kestlikuma Euroopa ülesehitamisel. Sellega seoses kutsutakse teatistes **Euroopa haridusruumi**³⁴ kohta üles suunama haridus- ja koolituspoliitika ning investeeringud kaasavale rohe- ja digipöördele, et saavutada kestlik ja ressursitõhus ühiskond ja majandus.
- (3) COVID-19 pandeemia tõi esile vajaduse parandada haridus- ja koolitussüsteemide digipöördega seotud valmisolekut vastupanuvõime, kvaliteedi, kaasatuse, juurdepääsetavuse ja turvalisuse seisukohast. Kiiresti arenevad tehnilised muutused nõuavad inimkesket digipööret ning digiajastule vastavaid haridus- ja koolitussüsteeme. Nende probleemide lahendamiseks võttis komisjon vastu **digiõppe tegevuskava 2021–2027**³⁵. Tegevuskava eesmärk on vähendada digilõhet ja ebavõrdsust hariduses ja koolituses ning selles tuuakse esile tehnoloogia potentsiaal kättesaadavama, paindlikuma, personaalsema ja õppijakesksema õpetamise ja õppimise soodustamisel.
- (4) Tegevuskava esimeses strateegilises prioriteedis „Hästitoimiva digiõppekeskkonna arendamine“ rõhutatakse vajadust tugevdada haridus- ja koolitussüsteemide digisuutlikkust ja vastupidavust sidusal ja kestlikul viisil. Selleks on tegevuskavas kindlaks määratud sellised vahendid nagu asjakohane taristu, ühendatus ja

³⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa haridusruumi saavutamise kohta aastaks 2025“, COM(2020) 625 final, 30. september 2020.

³⁵ Komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Digiõppe tegevuskava 2021–2027. Hariduse ja koolituse ümberkujundamine digiajastu jaoks“ (COM(2020) 624 final).

digisuutlikkus ning neid on täiendatud **nõukogu järeldustes digiõppe kohta Euroopa teadmusühiskonnas**³⁶.

- (5) Võttes arvesse vajadust saavutada juurdepääsetav, kvaliteetne ja kaasav digiõpe ja -koolitus, tuleks käesolevas soovituses käsitleda järgmisi **peamisi soodustavaid tegureid**: i) strateegiline lähenemisviis digiõppele ja -oskustele; ii) kogu valitsemissektorit hõlmav koordineerimine ja mitme sidusrühma kaasamine; iii) haridus- ja koolitusasutuste ning õpetajate suutlikkuse suurendamine; ning iv) mõjule suunatud investeeringud.
- (6) Nende soodustavate tegurite tulemuslikuks rakendamiseks on vaja võtta meetmeid kõrgeimal tasandil, minnes kaugemale üksnes haridus- ja koolitusministeeriumidest. Oma 2021. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus kutsus komisjoni president juhte üles keskenduma digiõppele ja -oskustele. Selle tulemusena algatati **liikmesriikidega struktureeritud dialoog digiõppe ja -oskuste teemal**³⁷. Struktureeritud dialoogi tulemused tõid esile mitu ühist probleemi, millega liikmesriigid oma haridus- ja koolitussüsteemide digipöörde korraldamisel silmitsi seisavad, näidates vajadust jagada parimaid tavaid liidu tasandil.
- (7) Sellega seoses edendatakse nõukogu resolutsioonis, mis käsitleb **strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030)** Euroopa haridus- ja koolitusala koostööd, et toetada liikmesriikide haridus- ja koolitussüsteemide edasiarendamist. Selle eesmärk on tagada kõigi kodanike isiklik, sotsiaalne ja ametialane eneseteostus, edendades samal ajal demokraatlikke väärtusi, võrdsust, sotsiaalset ühtekuuluvust, kodanikuaktiivsust ja kultuuridevahelist dialoogi, ning kestlik sotsiaalne ja majanduslik areng, rohe- ja digipööre ning tööalane konkurentsivõime.
- (8) Võttes arvesse vajadust kogu valitsemissektorit hõlmava lähenemisviisi järele hariduse ja koolituse digipöördele, nimetasid liikmesriigid 2022. aastal oma esindajad **digiõpet ja -oskusi käsitleva struktureeritud dialoogi riiklike koordinaatorite kõrgetasemelisesse töörühma**. Nende ülesanne on esindada oma riigi asjaomaseid asutusi, mis vastutavad digiõppe, -koolituse ja -oskuste (sealhulgas haridus, tööjõud, digitaalvaldkond, tööstus ja rahandus) eri aspektide eest. See lähenemisviis osutus kasulikuks ja vajalikuks eri sektorite eksperditeadmiste tõhusaks koondamiseks ning seda tuleks jätkata.
- (9) Oma 2022. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus³⁸ kuulutas komisjoni president 2023. aasta **Euroopa oskusteaastaks**³⁹. See hõlmab ka pidevaid suurenevaid jõupingutusi digipöördeks vajalike oskuste parandamiseks, mis nüüd sõltuvad rohkem kui kunagi varem ühiskonna, majanduse ning hariduse ja koolituse kõigi sektorite sidusrühmade kaasamisest ja kooskõlastatud panusest.
- (10) **Euroopa sotsiaalõiguste samba**⁴⁰ esimese põhimõttega on ette nähtud, et igaühel on õigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvatele õppele, et säilitada ja omandada oskused, mis võimaldavad ühiskonnas täielikult osaleda ja

³⁶ ELT C 415, 01.12.20, lk 22.

³⁷ [Digiõppe tegevuskava – 1. meede | Euroopa haridusruum \(europa.eu\)](#)

³⁸ [President von der Leyeni kõne olukorrast Euroopa Liidus \(europa.eu\).](#)

³⁹ COM(2022)526 final.

⁴⁰ ELT C 428, 13.12.17, lk 10.

aitavad suunduda edukalt tööturule. Igal Euroopa kodanikul peab olema juurdepääs digiõppele, mis võimaldab neil arendada teadmisi, oskusi ja pädevusi, mida on vaja aktiivseks osalemiseks tänapäeva üha digitaalsemas ühiskonnas. Alati peab olema tagatud **Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga** kehtestatud ja kaitstud inimõigus kvaliteetsele ja kaasavale haridusele, koolitusele ja elukestvale õppele. Iga Euroopa kodanik peab kasu saama sobivatest, ligipääsetavatest ja turvalistest õpikeskkondadest, sealhulgas digikeskkonnast.

- (11) Komisjoni vastu võetud **võrdõiguslikkuse liidu strateegiates**⁴¹ rõhutatakse kvaliteetse ja kaasava hariduse olulist rolli vahendina, mis võimaldab edusamme liikumisel võrdõiguslikkuse liidu loomisel kõigi jaoks, olenemata soost, rassilisest või etnilisest päritolust, usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest.
- (12) COVID-19 kriis on veelgi süvendanud sotsiaal-majanduslikku ebavõrdsust hariduses ja koolituses, süvendades digilõhet. **Nõukogu soovitus, millega luuakse Euroopa lastegarantii**,⁴² kutsutakse liikmesriike üles tagama abivajavatele lastele (st lastele, keda ohustab vaesus või sotsiaalne tõrjutus) hea ja tasuta juurdepääsu haridusele ja koolipõhisele tegevusele. Peale selle kutsutakse ELi lapse õiguste strateegias⁴³ ja **puuetega inimeste õiguste strateegias aastateks 2021–2030** üles looma kaasavat ja kättesaadavat kvaliteetset haridust.
- (13) **Euroopa oskuste tegevuskavas**⁴⁴ on määratud kindlaks meetmed, millega aidatakse üksikisikutel ja ettevõtjatel arendada ja rakendada rohkem ja paremaid oskusi, tugevdades jätkusuutlikku konkurentsivõimet ja suurendades vastupanuvõimet kriisidele reageerimiseks, tuginedes COVID-19 pandeemia käigus saadud kogemustele;
- (14) **Digikümnendi poliitikaprogrammis 2030**⁴⁵ ning **Euroopa deklaratsioonis digiõiguste ja -põhimõtete kohta digikümnendiks**⁴⁶ esitati kava ELi ühiskonna ja majanduse kaasava inimkeskse digipöörde saavutamiseks 2030. aastaks. See hõlmab juhtimis- ja aruandlusraamistikku koos liikmesriikidega digikümnendi poliitikaprogrammi osana, et saavutada asjakohased liidu tasandi **digikümnendi** eesmärgid, sealhulgas saavutada üldine ühendatus (gigabiti-lairibaühendus kõigile ja 5G kõikjal, sealhulgas maapiirkondades). Nende algatuste eesmärk on vähendada ühendatuse ja oskustega seotud olemasolevaid digilõhesid, edendades meetmeid ja kehtestades vajalikud leevendusmeetmed.
- (15) Nendes algatustes rõhutatakse, et edukas digiõpe ja -koolitus tähendab rohkemate ja paremate õppimis- ja õpetamisvõimaluste loomist kõigile digiajastul. Digilahendused

⁴¹ 2020. ja 2021. aastal võeti võrdõiguslikkuse liidu loomiseks vastu viis võrdõiguslikkuse strateegiat: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025; LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025; ELi rassismivastane tegevuskava 2020–2025; romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlev ELi strateegiline raamistik 2020–2030; puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030.

⁴² Nõukogu 14. juuni 2021. aasta soovitus (EL) 2021/1004, millega luuakse Euroopa lastegarantii (ELT L 223, 22.6.2021, lk 14).

⁴³ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi lapse õiguste strateegia“, COM(2021) 142 final, 24.3.2021.

⁴⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta (COM(2020) 274 final, 1.7.2020).

⁴⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2481, millega luuakse digikümnendi poliitikaprogramm 2030 (ELT L 323, 19.12.2022, lk 4).

⁴⁶ ELT C 23, 23.1.2023, lk 1.

on muutnud ELi haridus- ja koolitussüsteemid viimastel aastatel kättesaadavamaks. Kiiresti arenevas maailmas on väga oluline jätkata hariduse tulemuslikkuse ja tõhususe parandamist ning toetada uusi õpetamise ja õppimise lähenemisviise, sealhulgas olemasolevate ja kujunemisjärgus digilahenduste kaudu.

- (16) **Nõukogu järeldustes digiõppe kohta Euroopa teadmushiskonnas**⁴⁷ rõhutatakse, et digitehnoloogia laialdane levik ja ligipääs internetile loovad uusi võimalusi kvaliteetseks ja kaasavaks hariduseks ja koolituseks Euroopas. Kvaliteetse ja kaasava hariduse ja koolituse lahutamatu osana võib digiõpe täiendada kontaktõpet ning aitab kaasa haridusliku sisu ja pedagoogikameetodite paremale juurdepääsetavusele, sotsiaalse kaasatuse suurendamisele ning pädevuse paremale omandamisele, edendades kõigi õpiedu.
- (17) Samal ajal sisenevad uued ja kujunemisjärgus tehnoloogiad, nagu tehisintellekt, kiiresti õppijakeskkonda, mis pakub nii võimalusi kui ka riske, näiteks küberturvalisus. Seetõttu on eriti oluline toetada haridus- ja koolitusasutusi ning õpetajaid, et arendada paremat arusaamist sellistest vahenditest ja sellest, kuidas nad saaksid neid enesekindlalt ja turvaliselt kasutada õpetamise ja õppimise hüvanguks. **Tehisintellekti strateegia**,⁴⁸ **Euroopa andmestrategie**,⁴⁹ **tehisintellekti käsitleva õigusakti ettepanek**,⁵⁰ **digiteenuste õigusakt**,⁵¹ **Eetikasuunised haridustöötajatele tehisintellekti ja andmete kasutamise kohta õpetamisel ja õppimisel**⁵² ning kavandatav Euroopa digiidentiteedi raamistik⁵³ on haridus- ja koolitussektori ning digitehnoloogia tegeliku kasutamise seisukohast asjakohased. Samal ajal suurendab digiõppe tegevuskava üksikisikute, eelkõige laste ja noorte, ning organisatsioonide, eelkõige VKEdes küberturvalisuse alast teadlikkust. Haridus ja teadlikkuse suurendamine ei kaitse mitte ainult küberohtude eest, vaid aitab kaasa ka küberturvalisuse valdkonna töötajate arendamisele ja mitmekesistamisele, täiendades küberturvalisusoskuste akadeemia jõupingutusi.
- (18) Elukestvas perspektiivis on digitehnoloogia kasutamine õpetamise ja õppimise kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamiseks oluline kõigi haridus- ja koolitussektorite ning -tasemete jaoks alates varasest east kuni täiskasvanuhariduseni, sealhulgas vanemaelised inimesed.
- (19) Nõukogu soovitusel jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta⁵⁴ esitatakse ELi ajakohastatud poliitiline visioon kutseharidusest, sealhulgas selle digipöördest ja põimõppe kasutamisest.

⁴⁷ ELT C 415, 1.12.2020, lk 22.

⁴⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tehisintellekt Euroopa huvides“, COM (2018) 237 final, 25.4.2018.

⁴⁹ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa andmestrategie“, COM(2020) 66 final, 19.2.2020.
⁵⁰ COM(2021) 206 final.

⁵¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/2065, 19. oktoober 2022, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk. 1).

⁵² Euroopa Komisjon, hariduse, noorte, spordi ja kultuuri peadirektoraat, Eetikasuunised haridustöötajatele tehisintellekti ja andmete kasutamise kohta õpetamisel ja õppimisel, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756>.

⁵³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_et

⁵⁴ Nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja toimetulekut toetava kutsehariduse kohta (ELT C 417, 2.12.2020, lk 1).

Osnabrücki deklaratsioonis taastumist võimaldava ja digitaalsele ning rohemajandusele õiglast üleminekut toetava kutsehariduse kohta⁵⁵ märgitakse, et digiõppel võib olla oluline ja täiendav roll.

- (20) **Euroopa ülikoolide algatus**,⁵⁶ millega toetatakse kõrgharidusasutuste riikidevahelisi liite, edendab digitaalse sisu loomist ja jagamist üliõpilaste, töötajate, teadlaste ja kodanike jaoks. Veebipõhine ja põimõpe toetavad Euroopa ülikoolide eesmärki suurendada oma üliõpilaste ja töötajate liikuvust, pakkuda paindlikumaid õppimisvõimalusi ning suurendada valdkondadevahelisi lähenemisviise, et siduda üliõpilased ja töötajad avaliku ja erasektoriga.
- (21) **Nõukogu soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“**⁵⁷ eesmärk on pakkuda madala kvalifikatsiooniga täiskasvanutele paindlikke võimalusi parandada oma põhi- ja lisaoskusi, sealhulgas digipädevust, mis on vajalikud tööturul osalemiseks ja aktiivseks osalemiseks ühiskonnaelus. Seda viiakse ellu, pakkudes koolitust asjakohase õppekorralduse raames, kus kvalifitseeritud õpetajad ja koolitajad kohaldavad täiskasvanuspetsiifilisi õppemeetodeid ning kasutavad digiõppe võimalusi.
- (22) **Nõukogu järeldustes tuleviku Euroopa õpetajate ja koolitajate kohta**⁵⁸ tunnistatakse, et õpetajad, koolitajad ja koolijuhid on hariduse ja koolituse asendamatu liikumapanev jõud. Nad peavad olema kaasatud haridus- ja koolituspoliitika kujundamisse ja peaksid olema selle poliitika ellurakendamisel sõltumatud. Siiski vajavad nad ka toetust, mis seisneb terviklikus lähenemisviisis põhikoolituse, töösse sisseelamise ja pideva kutsealase arengu suhtes.
- (23) **Nõukogu soovitus, milles käsitletakse põimõpet kvaliteetse ja kaasava põhi- ja keskhariduse tagamiseks**⁵⁹ soovitatakse integreerida põimõppekäsitus õpetajate põhikoolituse ja erialase täienduskoolituse programmidesse. Samuti soovitatakse selles toetada haridustöötajaid digivahendite ja -materjalide kasutamisel, sealhulgas anda teadmisi selle kohta, kuidas digikeskkonnas turvaliselt ja eetiliselt toimida.
- (24) **Nõukogu soovitus rohepööret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta**⁶⁰ rõhutatakse haridustöötajate digipädevuste ning digitaristu, -vahendite ja -ressursside tähtsust, et tugevdada kestlikkust toetavat õpetamist ja õpet.
- (25) Seetõttu on väga oluline, et õpetajaid käsitletaks hariduse ja koolituse eduka digipöörde peamiste partneritena. Selle protsessi peamiste partneritena tuleb nad tihedalt kaasata ja nendega konsulteerida digitehnoloogiate kasutuselevõtul ning varustada nad digitehnoloogiate tõhusaks kasutamiseks vajalike oskuste ja pädevustega.
- (26) Käesolevas soovituses järgitakse täielikult subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Liikmesriigid otsustavad vastavalt oma siseriiklikule olukorrale, kuidas nad soovitust rakendavad,

⁵⁵ Kinnitatud 30. novembril 2020.

⁵⁶ [Euroopa ülikoolide algatus | Euroopa haridusruum \(europa.eu\)](#)

⁵⁷ Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus „Oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele“ (ELT C 484, 24.12.2016, lk 1).

⁵⁸ ELT C 193, 09.06.2020, lk 11.

⁵⁹ Nõukogu 29. novembri 2021. aasta soovitus, milles käsitletakse põimõpet kvaliteetse ja kaasava põhi- ja keskhariduse tagamiseks (ELT C 504, 14.12.2021, lk 21).

⁶⁰ Nõukogu 16. juuni 2022. aasta soovitus rohepööret ja kestlikku arengut toetava õppe kohta (ELT C 243, 27.6.2022, lk 1).

SOOVITAB LIIKMESRIIKIDEL TEHA JÄRGMIST:

1. Leppida kogu valitsemissektorit hõlmava lähenemisviisi kaudu ja koos peamiste sidusrühmadega kokku digiõppe ja -oskuste riiklikus strateegias, mis on välja töötatud või mida ajakohastatakse vastavalt käesoleva soovituse põhimõtetele, ning jälgida selle tulemuslikkust ja mõju. Oma riikliku strateegia saavutamiseks peaksid liikmesriigid eelkõige
 - 1.1. seadma lõimitud viisil riiklikud eesmärgid haridus- ja koolitussüsteemide digipöördeks ja digioskuste arendamiseks ning tagama nende regulaarse läbivaatamise ja ajakohastamise;
 - 1.2. viima punktis 1.1 osutatud riiklikud eesmärgid vastavusse digiõppe tegevuskava 2021–2027 strateegiliste prioriteetidega ja digikümnnendi poliitikaprogrammi liidu tasandi eesmärkidega;
 - 1.3. seadma peamistele teguritele kõrged riiklikud eesmärgid kooskõlas käesoleva soovitusega ning haridus- ja koolitussüsteemide digipöörde riiklike eesmärkidega;
 - 1.4. jälgima punktis 1.3 osutatud riiklike eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme ja avaldama regulaarselt aruandeid, mis hõlmavad saadud kogemusi ja soovitusi olukorra parandamiseks.
 - 1.5. hindama korrapäraselt digiõppe poliitika ja tavade mõju, sealhulgas õpitulemustele, juurdepääsetavusele ja kaasamisele, võrdsusele ja heaolule, rakendades elukestva õppe lähenemisviisi, ning arendama nende teemadega seotud teadusuuringuid.
2. Suurendada digiõppe ja -koolituse poliitika tõhusust, tulemuslikkust ja vastupidavust, edendades koostöötamist ja koordineerimist kõigil haldustasanditel ning tagades kogu valitsemissektori ja mitut sidusrühma hõlmava lähenemisviisi. Eelkõige peaksid liikmesriigid
 - 2.1. korraldama regulaarselt dialooge valitsemissektori eri osade vahel, mis on seotud digiõppe ja -koolituse pakkumisega asjakohastel tasemetel vastavalt riiklike haridus- ja koolitussüsteemide struktuurile, et tagada kooskõla, saada kasu koostööst ja vältida topeltkulutamist.
 - 2.2. tagama sidusrühmade ja sotsiaalpartnerite struktuurse kaasamise digiõppe ja -koolituse poliitika kujundamisse, väljatöötamisse, rakendamisse ja hindamisprotsessidesse, sealhulgas nende aktiivse osalemise, kellel puuduvad ametlikud esindusorganid (näiteks lapsevanemad ja õppijad), sealhulgas erineva sotsiaal-majandusliku, vanuselise, valdkondliku ja territoriaalse taustaga inimesed;
 - 2.3. seadma sisse kestliku koostöö ja teabevahetuse erasektori ja tehnoloogiapakkujatega, sealhulgas haridustehnoloogia pakkujate, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja idufirmadega selliste lahenduste väljatöötamisel, mis kajastavad liidu väärtusi ja põhimõtteid, sealhulgas digisuveräänsus, koostalitlusvõime, turvalisus, andmekaitse ja läbipaistvus, samuti haruldaste ressursside ja energia kestlik kasutamine digieesmärkidel, tehes järgmist:
 - 2.3.1. digitaalsete õppevahendite ja -tehnoloogiatega seotud teadusuuringute, arendamise ja testimise toetamine, sealhulgas kujunemisjärgus tehnoloogiatel põhinevad vahendid ja tehnoloogiad nagu laiendatud reaalsus, virtuaalreaalsus, liitreaalsus, tehisintellekt, robotika ja metaversum;
 - 2.3.2. avaliku ja erasektori partnerluste edendamine digiõppe lahenduste väljatöötamiseks ja kasutuselevõtmiseks, kui see on asjakohane;

- 2.3.3. stiimulite pakkumine digiõppe lahenduste, sealhulgas kujunemisjärgus tehnoloogiatel põhinevate digiõppe lahenduste kvaliteedi, kaasatuse, juurdepääsetavuse ja mõjuga seotud teadusuuringuteks;
- 2.4. osalema vastastikuses õppimises, kogemuste vahetuses ja koordineerimises, sealhulgas eri poliitikavaldkondade vahel Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil, et leida ühised lahendused riikidevahelistele probleemidele.
- 3. Tagada kõigile õppe- ja tugitöötajatele digikoolitus ning edendada haridus- ja koolitusasutuste suutlikkuse suurendamist. Eelkõige peaksid liikmesriigid
 - 3.1. tagama, et kõiki õpetajaid ja õppejõude toetatakse digitehnoloogia integreerimisel oma pedagoogikasse, nimelt digitehnoloogia kasutamisel õpetamiseks, õppimiseks ja hindamiseks; kõnealune toetus peaks olema eelkõige järgmine:
 - 3.1.1. kaasata õpetajad institutsioonilistesse otsustesse selle kohta, kuidas integreerida digiseadmed õpetamisse ja õppimisse ning valida ja arendada digitaalset õpisisu;
 - 3.1.2. kehtestada kohustuslik digipedagoogika kõigis õpetajate põhikoolituse programmides õpetajakutseks valmistuvate õpetajate jaoks ning toetada nende programmide pakkujaid sel eesmärgil vajalike ressursside ja vahenditega; teha ELi tasandil koostööd õpetajatele suunatud õppekavade väljatöötamisel, rakendamisel ja digipedagoogika hindamisel;
 - 3.1.3. tagada, et kõikidele töötavatele õpetajatele ja õppejõududele antakse korrapärased võimalused ja aeg arendada ja täiendada oma digioskusi pideva kutsealase arengu raames;
 - 3.1.4. tunnustada ja stimuleerida paindlikke, kättesaadavaid ja uuenduslikke digioskuste täiendõppe vorme, nagu veebikoolitus, mikrokvalifikatsioonitunnistuse andmisega lõppevad lühikursused, riiklikud ja rahvusvahelised töötajate vahetused, vastastikune õppimine ning digioskuste täiendõpe koostööprojektide, võrgustike ning praktika- ja teaduskogukondade kaudu;
 - 3.1.5. kasutada digipedagoogika arendamise võimalusi programmi „Erasmus+“ Teacher Academy (õpetajate akadeemiad) kaudu;
 - 3.1.6. kajastada digitaalse heaolu vajadust õpetamis- ja õppimisprotsessis ning toetavate digitaalse õpetamise ja õppimise lähenemisviiside ja keskkondade kujundamist;
 - 3.2. julgustama haridus- ja koolitusasutusi edendama hariduse ja koolituse digipööret, tehes järgmist:
 - 3.2.1. edendada suutlikkuse suurendamist ning selliste raamistike ja enesehindamisvahendite kasutamist nagu SELFIE (eneseanalüüsivahend, mis on loodud selleks, et aidata koolidel lõimida digitehnoloogia õpetamisse, õppimisse ja hindamisse ning mis põhineb koolijuhtidele mõeldud raamistikul DigCompOrg), SELFIEforTEACHERS (põhineb raamistikul DigCompEdu) ja HEInnovate (enesehindamisvahend kõrgharidusasutustele), et teha kindlaks institutsioonilised vajadused ning digipöörde ja oskuste täiendamise eesmärgid;
 - 3.2.2. lisada kriteeriumid digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite kohta haridus- ja koolitusasutuste sisemistesse ja välistesse kvaliteeditagamise protsessidesse;
 - 3.2.3. aidata haridus- ja koolitusasutuste juhtidel digipööret ellu viia, sealhulgas pakkudes pidevat kutsealast arengut;

- 3.2.4. edendada tõendus põhiste heade tavade laiendamist, tunnustades asutusi, mis on need varakult kasutusele võtnud ning innovatsiooni ja digitehnoloogia kaudu parandanud õpetamist ja õppimist, ning toetada vastastikust teabevahetust;
- 3.2.5. soodustada pidevat dialoogi haridus- ja koolitusasutuste ning tööstuse vahel arengu- ja koolitusvajaduste ja -võimaluste üle, vahetada kogemusi ning anda tagasisidet õpetamisel ja õppimisel kasutatavate toodete ja tehnoloogiate kohta;
- 3.2.6. tagada, et igal koolil on juurdepääs info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja digipedagoogika administraatoritele, et aidata õpetajatel ja õppijatel valida, tõhusalt kasutusele võtta, hallata ja hooldada digiseadmeid ja -vahendeid õpetamiseks, õppimiseks ja hindamiseks;
- 3.2.7. võtta ulatuslikke meetmeid, et käsitleda küberturvalisust kõigis haridus- ja koolitusasutustes, julgustada kõiki töötajaid läbima küberturvalisuse koolituse, suurendada õpilaste küberturvalisuse alast teadlikkust ning tagada tugev turbepoliitika ja juurdepääsukontroll, kasutades samal ajal täielikult ära nüüdisaegseid tehnoloogilisi lahendusi, nagu krüptograafia ja autentimine.
4. Edendada võrdseid ja mõjule suunatud investeeringuid kvaliteetsesse, vastupidavasse ja kaasavasse digiõppesse ja -koolitusse. Eelkõige peaksid liikmesriigid
 - 4.1. suurendama ühendatusele, seadmetele, taristule, digivahenditele ja sisule tehtavate kulutuste tõhusust ja mõju, tehes järgmist:
 - 4.1.1. koordineerida hankemenetlusi, et saada võimaluse korral kasu mastaabisäästust, võimaldades samal ajal paindlikkust haridus- ja koolitusasutuste erivajaduste suhtes, võttes arvesse ka vajadust kestlikkuse ja juurdepääsetavuse järele puudega inimeste jaoks; teha ELi tasandil koostööd standardite ja tehniliste kirjelduste valdkonnas, mida saab kasutada sellistes küsimustes nagu digiõppe valdkonnas korraldatud hanked;
 - 4.1.2. kaaluda alternatiivseid lähenemisviise investeeringutele, sealhulgas avaliku ja erasektori partnerlused, annetamiskavad, kasutatud seadmete renoveerimine ning vajaduse korral teistest liikmesriikidest pärit digitaalse õpisisu tõlkimine ja taaskasutamine;
 - 4.1.3. pakkuda kohandatud tuge, erialast ettevalmistust ja oskusteavet, näiteks avaliku ja erasektori partnerluste, nõuandvate organite või juhtimis-/teabevõrgustike vormis, et võimaldada haridus- ja koolitusasutustel valida asjakohaseid digiõppelahendusi, mis on kohandatud nende õpetamis- ja õppimisvajadustele ning käsitleda strateegilisel viisil digitaalset turvalisust, juurdepääsetavust, andmekaitset ja digitaalset heaolu;
 - 4.1.4. tagada, et uutesse digiseadmetesse, -taristusse, -vahenditesse ja -sisusse tehtavate investeeringutega kaasneb vastav koolitus.
 - 4.2. Kõigile õppijatele võrdse juurdepääsu pakkumiseks tagada piisavad investeeringud järgmistesse valdkondadesse:
 - 4.2.1. kiire internetiühendus 100 % gigabiti- või suurema kiirusega internetiühenduse saavutamiseks kõigis haridus- ja koolitusasutustes ning territoriaalse ja sotsiaalmajandusliku lõhe kaotamiseks, kasutades mitmesuguseid tehnoloogiaid ja alternatiive, kiudoptikat, 5G-d ja satelliiti, kooskõlas digikümnnendi poliitikaprogrammi liidu tasandi eesmärkidega;

- 4.2.2. digitaalsete klassiruumiseadmete uuendamine ning selle tagamine, et kõigil õpetajatel ja õppejõududel on juurdepääs isikustatud seadmele (lauaarvuti, sülearvuti või tahvelarvuti), mis rikastab nende pedagoogilist kutsetegevust;
- 4.2.3. selle tagamine, et kõigil õppijatel on koolis juurdepääs isikustatud seadmele, mis vastab nende konkreetsetele vajadustele, ning et kõiki seadmeid hooldatakse ja hoitakse korras regulaarselt;
- 4.2.4. õpetamis- ja õppematerjalide digiteerimine ning nüüdisaegse, kättesaadava ja kvaliteetse digitaalse õpisisu väljatöötamine, mis on kooskõlas õppekavade ja heade pedagoogiliste tavadega;
- 4.2.5. asjakohaste tsentraliseeritud teenuste, näiteks virtuaalsete õppe- ja haldusjuhtimissüsteemide (sealhulgas turvalised side- ja koostöövahendid, õppesisu hoidlad, klassiruumi haldamine ja digihindamine) kasutuselevõtmine ja integreerimine (sealhulgas pilvelahenduste kaudu) kõikidesse haridus- ja koolitusasutustesse, tagades samal ajal nende koostalitlusvõime, eraelu puutumatuse ja andmete turvalisuse;
- 4.2.6. kaasava hariduse tagamine, tagades puudega õppijatele ja õpetajatele juurdepääsu digitaalsele õpisisule ja tehnoloogiale ning pakkudes hariduslike erivajadustega õppijatele eriseadmeid ja -lahendusi, võttes arvesse kehtivaid juurdepääsetavust käsitlevaid liidu õigusakte, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive (EL) 2016/2102⁶¹ ja (EL) 2019/882⁶².

AVALDAB HEAMEELT KOMISJONI KAVATSUSE ÜLE

1. Toetada käesoleva soovitusel rakendamist digiõppe ja -oskuste kõrgetasemelise töörühmaga, mis moodustatakse komisjoni otsusega.

Toetada liikmesriikidega peetava struktureeritud dialoogi jaoks loodud kõrgetasemelise töörühma tõhusat jätkamist ja tegutsemist, eesmärgiga juhtida käesolevas soovitusel käsitletud peamisi strateegilisi teemasid. See töörühm võib moodustada tehnilisi allrühmi, mis tegelevad eelkõige digioskuste hindamise ja sertifitseerimise, õppekavade väljatöötamise ning digiõppevahendite ja -sisu kvaliteedinõuetega. See töö peaks tagama kooskõla ja vastastikuse täiendavuse hariduse ja koolituse kõrgetasemelise töörühma⁶³ ja digikümneni nõukoja tööga⁶⁴.

2. Edendada parimate tavade vahetamist, vastastikust õppimist ning koostööd sidusrühmadega digiõppe ja -koolituse valdkonnas. Eelkõige kavatseb komisjon:

- 2.1. võimaldada parimate tavade vahetamist, võrgustikke ja vastastikust õppimist liikmesriikide, poliitikakujundajate, praktikute ning era- ja avaliku sektori sidusrühmade vahel olemasolevate vahendite, platvormide ja kogukondade kaudu (digiõppe töörühm: õppimine, õpetamine ja hindamine (DELTA), Euroopa SALTO

⁶¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/2102, mis käsitleb avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavust (ELT L 327, 2.12.2016, lk 1).

⁶² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

⁶³ Nõukogu resolutsioon, mis käsitleb strateegilist raamistikku üleeuroopaliseks koostööks hariduse ja koolituse alal, et liikuda Euroopa haridusruumi loomise suunas ja kaugemale (2021–2030) (ELT C 497, 10.12.2021, lk 1).

⁶⁴ Komisjoni 11. oktoobri 2022. aasta otsus, millega luuakse eksperdirühm „Digikümneni nõukoda“ – C(2022) 7141.

digiressursikeskus, Euroopa koolihariduse platvorm, sealhulgas eTwinning, Euroopa täiskasvanuõppe elektrooniline platvorm (EPALE), platvorm „Parem internet lastele“ (BIK), tehnilise toe instrumendi projektid), sealhulgas edendades digiõppe keskust kui digiõppe ja -koolituse peamist kontaktpunkti liidus;

- 2.2. edendada koostööd sidusrühmadega, sealhulgas tarkvara ja riistvara pakkujatega, digitaristu ja -vahendite ning nende kestliku kasutamise valdkonnas hariduses ja koolituses, edendades samal ajal liidu väärtusi ja põhimõtteid eraelu puutumatuse, andmekaitse ja koostalitlusvõime valdkonnas;
- 2.3. tugevdada rahvusvahelist koostööd digiõpet ja -oskusi soodustavate tegurite valdkonnas.

3. Toetada haridus- ja koolitusasutuste õpetajate, haridus- ja tugitöötajate digikoolitust. Eelkõige kavatseb komisjon:

- 3.1. toetada programmi „Erasmus+“ kaudu liikuvust, mille eesmärk on täiendada haridus- ja koolitusasutuste õpetajate, haridus- ja tugitöötajate oskusi digitehnoloogia kasutamisel õpetamises, õppimises ja halduses, sealhulgas seoses kujunemisjärgus tehnoloogiate kiiresti muutuvate võimetega;
- 3.2. edendada selliseid vahendeid nagu DigCompEdu ja SELFIEforTEACHERS ning toetada koostööd õpetajate põhikoolituse ja pideva kutsealase arengu jaoks mõeldud digipedagoogika kursuste väljatöötamisel ja pakkimisel;
- 3.3. edendada tehisintellekti ja andmete kasutamist õpetamises ja õppimises käsitlevate eetikasuuniste kasutuselevõttu, et aidata põhi- ja keskkooliõpetajatel tehisintellekti ja andmeid tõhusalt kooliharidusse integreerida, ning tugineda neile suunistele, et võtta arvesse kujunemisjärgus tehnoloogiate, näiteks generatiivse tehisintellekti väärkasutamise mõju ja võidelda riskidega.

4. Toetada mõjule suunatud investeeringuid digiõppe ja -koolituse taristusse ja teenustesse riikliku ja liidu rahastamise kaudu ning tugevdada tõendusmaterjali digiõppe poliitika ja vahendite tulemuslikkuse ja tõhususe kohta. Eelkõige kavatseb komisjon:

- 4.1. toetada liidu rahastamise kaudu liikmesriikide investeeringuid hädavajalikku digiõppe taristusse (sealhulgas ühendatus, seadmed, töövahendid ja digitaalne sisu) ning tugevdada seoseid olemasolevate liidu poliitikameetmete ja rahastamisvahendite ja -programmide ning riiklike ja piirkondlike digiõppe ja koolide digipöörde strateegiate vahel;
- 4.2. pidades silmas tehnoloogia kiiret arengut, toetada koostöös liikmesriikide ja sidusrühmadega suuniste ja kvaliteedinõuete väljatöötamist kättesaadava, hästi kavandatud ja kvaliteetse digitaalse õpisisu ning virtuaalsete õpikeskkondade ja -vahendite (näiteks eraldiseisvad õpihaldussüsteemid ja -rakendused) jaoks, et aidata haridus- ja koolitussüsteemidel süstemaatiliselt hinnata nende kvaliteeti, turvalisust, usaldusväärsust, töökindlust, kasulikkust ja kaasavust;
- 4.3. toetada liikmesriike ja tehnoloogiapakkujaid digiõppeplatvormide ja -teenustega seotud koostalitlusvõime probleemide lahendamisel eri haridus- ja koolitussektorites;
- 4.4. suurendada teadusuuringute koordineerimist, edendada tõenduspõhist heade tavade laiendamist ja toetust programmide „Euroopa horisont“, „Digitaalne Euroopa“ ja „Erasmus+“ kaudu, digilahenduste uurimist, arendamist ja kasutuselevõttu õpetamiseks, õppimiseks ja hindamiseks ning nende mõju testimist õpitulemuste ja võrdsete võimaluste parandamisele;

- 4.5. toetada liikmesriike tulemusliku ja tõhusa digiõppe poliitika väljatöötamisel, parandades selle poliitika tõendusmaterjali, hindamist ja analüüsi kvaliteetsesse haridusse ja koolitusse investeerimise õppelabori kaudu, ning pakkuda tehnilise toe instrumendi kaudu sihipärast juhendamist ja tehnilist tuge;
 - 4.6. hõlbustada haridus- ja koolitusasutuste digiseadmete ja -taristu tõhusat hankimist käsitlevate riiklike lähenemisviiside ja parimate tavade vahetamist muu hulgas digiõppe riiklike nõuandeteenuste võrgustiku kaudu;
 - 4.7. toetada liikmesriikide haridus- ja koolituse kvalifikatsioonitunnistuste valdkonna digipööret, eelkõige Euroopa digitaalsete kvalifikatsioonitunnistuste edasise kasutuselevõtuga õppetaristu jaoks.
- 5. Suurendada läbipaistvust ning hinnata digiõppe ja -koolituse rakendamisel tehtud edusamme. Eelkõige kavatseb komisjon:**
- 5.1. aidata kaasa võrdlusandmete kogumisele digiõppe ja -koolituse peamiste soodustavate tegurite kohta kogu liidus, korraldades liikmesriikides iga kolme aasta järel *Euroopa digiõppe uuringu*, tuginedes dokumendile „European Survey of Schools: ICT in Education“ (Euroopa koolide uuring: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia hariduses) ja arendades seda edasi, eesmärgiga koguda 2025. aastaks esimene terviklik andmekogum;
 - 5.2. jälgida digiõpet ja -koolitust soodustavate tegurite suhtes tehtud edusamme ja anda nende kohta aru, võttes arvesse liikmesriikide riiklikke strateegiaid Euroopa haridusruumi raamistikus, näiteks hariduse ja koolituse valdkonna ülevaade;
 - 5.3. toetada liikmesriikide osalemist rahvusvahelistes uuringutes, mis annavad võrdlusandmeid õpetajate digiõppeks valmisoleku olukorra kohta, eelkõige OECD rahvusvahelises õpetamise ja õppimise uuringus;
 - 5.4. vaadata läbi käesoleva soovitusel rakendamisel tehtud edusammud ja esitada nõukogule viie aasta jooksul pärast selle vastuvõtmist aruanne.

Strasbourgis,

*Nõukogu nimel
eesistuja*